

annefrank

videodagboek
EXTRA

Amsterdam 1943—Een schoolklas van de Van Dethschool (huishoudschool) met Joodse meisjes met Jodensterren. © Verzetsmuseum Amsterdam

Foto van de set tijdens de opnames van het Anne Frank videodagboek.

Deze video vertelt het verhaal over de werking van het zondebok denken. Tijdens de bezetting werden Joden buitengesloten en vervolgd. Het begon ermee dat ze door Hitler werden aangewezen als zondebok. Wat voor impact had dat op hen?

OPDRACHT 1

**Bekijk aflevering 7 ► Jodenhaat
en bijbehorende ► EXTRA Zondebok**

OPDRACHT 2

Zoekopdracht

De Holocaust of Sjoa wordt ook wel een genocide (volkenmoord) genoemd. Het begon met het aanwijzen van een groep als zondebok en het eindigde met 6 miljoen onschuldige slachtoffers. De Holocaust is niet de enige genocide uit de geschiedenis.

a) Ken je nog andere voorbeelden van genocide?

---

b) Welke groep werd toen als zondebok aangewezen?

TIP Google de termen **Holocaust, Sjoa** en **genocide** en kijk wat je er over te weten komt!

OPDRACHT 3

Stappen van uitsluiting

Een genocide gebeurt niet van de één op andere dag. Volgens de onderzoeker Gregory Stanton is dit een proces van tien stappen met een begin en een eind.

a) Lees de 10 stappen van uitsluiting en bekijk de 10 foto's op pagina 3.

Welke stap hoort bij welke foto? Schrijf de juiste stap bij de juiste foto.

DE 10 STAPPEN VAN STANTON — Let op, hier staan ze door elkaar!

POLARISATIE E

Mensen worden tegen elkaar opgezet. Het is links of rechts, voor of tegen. Een duidelijke scheiding tussen bevolkingsgroepen treedt in werking.

MOORD N

Het fysieke moorden van mensen begint op grote schaal. Gesteund door de staat vermoorden daders hun slachtoffers.

ORGANISATIE N

Vervolging van minderheden is altijd georganiseerd, vaak door de staat met medewerking van organisaties en mensen.

DEPORTATIE I

Slachtoffers worden van georganiseerde verzamelaars onder dwang naar de moordplekken gebracht.

DISCRIMINATIE D

De meerderheid discrimineert de minderheid. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van wetten en macht om de minderheidsgroep hun rechten te ontnemen.

VOORBEREIDING K

Voordat deportatie en het vermoorden begint, worden er voorbereidingen getroffen door de daders om het proces zo goed mogelijk te laten verlopen.

SYMBOLISATIE R

Mensen worden letterlijk gelabeld met woorden en symbolen. Zo is herkenbaar wie tot de minderheidsgroep behoort.

ONTMENSELIJING E

Mensen worden als minderwaardig neergezet, vergeleken met beesten en ook op beestachtige wijze behandeld. Haatpropaganda vol met stereotyperingen draagt hieraan bij.

CLASSIFICATIE H

Het aanwijzen van een zondebok. In tijden van spanningen krijgen minderheidsgroepen de schuld.

ONTKENNING G

Daders van genocide proberen hun sporen te wissen en het bewijsmateriaal te vernietigen.

b) Zet nu de 10 stappen in de goede volgorde.

Twee staan er al goed.

c) Bespreek met elkaar.

Bij welke stap is het als burger nog mogelijk om in te grijpen?

_____

Wat zou je kunnen doen en wie heb je daar bij nodig?

_____
_____
_____

Welk woord krijg je als je van boven naar onder leest?

STAP 1		
STAP 2	Polarisatie	E
STAP 3		
STAP 4		
STAP 5		
STAP 6	Organisatie	N
STAP 7		
STAP 8		
STAP 9		
STAP 10		

OPDRACHT 4

Kun jij je voorstellen dat je als zondebok wordt aangewezen?

_____
_____